

шляхом підриву будинків і споруд на заданій ділянці. Підрив будинків і споруджень роблять фахівці інженерної служби ЦЗ.

У місті необхідно передбачати устрій штучних водойм (ставків, басейнів, пожежних резервуарів), призначених для гасіння пожеж. Штучні водойми повинні розміщатися на території міста з урахуванням рельєфу місцевості, наявних природних водойм і під'їздів до них.

Література:

1. Цивільний захист області том 4, частина 1-2 (підручник з грифом МОН України) - Харків, Видавництво КП „Міська друкарня”, 2010.
2. ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования.

Власенко І. В.

старший викладач, к.т.н., доцент

Харківський національний університет внутрішніх справ

НЕГАТИВНИЙ ВЛИВ ПОЖЕЖ НА ЕКОЛОГІЧНУ ОБСТАНОВКУ В УКРАЇНІ

Пожежі залишаються одними з найнебезпечніших лих, збитки від них збільшується, а в даний час це збільшення обумовлене зміною загальної екологічної обстановки, появою нових більш небезпечних для навколишнього середовища речовин і виробництв.

Екологічна обстановка на Україні в цілому не поліпшується, як сподівання-лось, а навпаки, погіршується. Обсяг викидів в атмосферу стаціонарними джерелами знизився на 50%. Але загальний викид забруднюючих речовин збільшився на 40%, головним чином підвищенням викидів автотранспорту. У 1996 в Харкові налічувалося понад 200 тис. автомобілів, а в 2012 парк автомобілів в Харкові перевищив 300 тис. 560 тис. автомобілів в середньому на 25 км споживають 2 - 3 л. бензину щодня, що

відповідає 1.68 млн. л. бензину на всі автомобілі м. Харкова [1]. Зростання кількості автомобілів в Україні триває. Так, станом на січень 2016 року, кількість машин на тисячу громадян становить 202 авто. Річне зростання рівня забруднення збільшується в середньому на 9.26%.

З урахуванням екологічного аспекту всі небезпечні фактори пожежі підсилюють негативний вплив на навколишнє середовище і людей. Згідно з даними: летальні наслідки на до госпітального етапі спостерігаються при пожежах 31.5%, при кримінальних діях 19.7%, при транспортних аваріях відзначалися в 6.9% випадках. Збільшення кількості загиблих на пожежах, кількості пожеж є також і наслідком погіршення екологічної обстановки.

Промисловість України за останні роки суттєво постраждала від економічної кризи. З урахуванням стану, очисних споруд, розташування в межах міста промислових об'єктів, стану зеленої частини міста, збоями з вивезенням та утилізацією сміття, можуть призвести до наслідків, які перевищують наслідки аварії на Диканівських очисних спорудах влітку 1995 в м Харкові. Пожежі на промислових об'єктах знищують не тільки матеріальні цінності, а й забруднюють навколишнє середовище. Якісний та кількісний показник продуктів горіння залежить від кількості та виду пальної речовин на об'єкті. В результаті в продуктах горіння можуть бути присутніми найрізноманітніші за хімічною будовою і токсичності сполуки. Серед найпоширеніших - оксиди вуглецю, сірки, азоту, хлористий водень, вуглеводні різних класів, спирти, альдегіди, бензол і його гомологи, поліароматичні з'єднання (ПАЗ) і ін.

Останнім часом, на жаль, при виробництві нових будівельних матеріалів можна спостерігати зниження якості продукції, за рахунок зношеного обладнання та застосування нових маловивчених матеріалів. Всі будівельні матеріали проходять експертизу і ліцензування в Дослідницької Пожежної Лабораторії (ДПЛ). В результаті можна відзначити, що надзвичайно небезпечними матеріалами за токсичністю ($H_{CL50} < 13 \text{ г/м}^3$ і з виділенням CO

300 - 750 мг/г) є піно- і поропласти, переважно на основі фенолформальдегідних смол, окремі групи тканин і гуми. Такі матеріали заборонено використовувати при обробці шляхів евакуації людей.

Поліпшення технологічних якостей різних матеріалів (будматеріалів, добрив, отрутохімікатів і т.д.) часто веде до збільшення токсичності при змиві водою і продуктів горіння цих речовин. Екологічний збиток може на багато перевищувати економічну доцільність гасіння пожежі, як було, наприклад, в жовтні 1986 в м Базелі (Швейцарія) під час пожежі на складі хімічних речовин. В результаті 10 т хімічних відходів і 250 кг ртуті були змиті в р. Рейн.

Найбільш суттєвий вплив відбувається у ландшафтних пожежах. При ландшафтних пожежах знищується рослинний покрив суші і як наслідок - зменшується продукування кисню. Підраховано, що на планеті 20% забруднювачів надходить в атмосферу в результаті лісових пожеж. Наприклад, за роки, що минули з Чорнобильської катастрофи, було знищено понад 20 тис. га лісів в тридцяти кілометровій зоні, що викликало повторне радіаційне забруднення постраждалої території.

Література

1. Свежий воздух в дефиците. г - та Природа и охота. 26 сент. 1997. Харьков. 5 с.